

Katedra Żywienia Człowieka
Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

RECENZJA

osiągnięć naukowo-badawczych oraz dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę Pani **dr inż. Marty Iwony Jeruszki-Bielak**, adiunkt w Katedrze Żywienia Człowieka, Wydziału Żywienia Człowieka/Instytutu Nauk o Żywieniu Człowieka, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Recenzja została przygotowana w związku z pismem Pani prof. dr hab. Ewy Jakubczyk Przewodniczącej Rady Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, z dnia 22.07.2025 r. Pismo informuje, iż zgodnie z uchwałą nr 94/TŻiŻ-2024/2025 Rada Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, na posiedzeniu w dniu 18 lipca 2025 r. została mi powierzona funkcja recenzenta w w.w. postępowaniu. Na podstawie wniosku dr inż. Marty Iwony Jeruszki-Bielak z dnia 23 maja 2025 r. wszczęte zostało postępowanie habilitacyjne w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest prowadzone na podstawie Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr 90-2022/2023 Senatu SGGW z dnia 26 czerwca 2023 roku w sprawie uchwalenia Regulaminów przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Niniejsza recenzja została opracowana na podstawie przesłanych materiałów, tj.

1. Dane wnioskodawcy
2. Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora
3. Autoreferat
4. Wykaz osiągnięć naukowych
5. Monografia stanowiąca osiągnięcie
6. Potwierdzenie odbycia stażu w Kanadzie oraz wyjazdu studyjnego w UK

Przesłane do oceny dokumenty spełniają wymogi formalne określone w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.), a przedstawiona do oceny monografia naukowa wyszczególniona w art. 219 ust.1 poz. 2 lit. a przytoczonej ustawy są zgodne z art. 267 ust. 2 pkt. 2 lit. a i uzasadniają do przeprowadzenia postępowania.

1. Informacje ogólne – przebieg kariery naukowej i zawodowej.

Dr inż. Marta Iwona Jeruszka-Bielak jest absolwentką Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, gdzie na Wydziale Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji (obecnie Wydział Żywienia Człowieka) w 2000 roku uzyskała tytuł magistra inżyniera technologii żywności i żywienia. Następnie w 2008 roku na tym samym Wydziale, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Związek między sposobem żywienia a zawartością we włosach wapnia i żelaza u młodzieży akademickiej*, wykonanej pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Brzozowskiej uzyskała stopień doktora nauk rolniczych w zakresie technologii żywności i żywienia.

Od 2000 roku Habilitantka jest zatrudniona w Katedrze Żywienia Człowieka, Wydziału Żywienia Człowieka (obecna nazwa), Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – do czerwca 2003 roku na stanowisku starszego specjalisty naukowo-technicznego, do grudnia 2010 roku na stanowisku asystenta, a od tamtego czasu na stanowisku adiunkta. Należy wskazać, że w okresie 2014-2016 Habilitantka przebywała na urlopie związanym z zatrudnieniem jako specjalisty ds. żywienia w Urzędzie m.st. Warszawy, w ramach kampanii społecznej „Wiem, co jem”.

W przedstawionych dokumentach nie znalazłem informacji, aby dr inż. Marta Iwona Jeruszka-Bielak ubiegała się wcześniej o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

2. Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego

Osiągnięciem naukowym stanowiącym podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego jest monografia naukowa pt. *„Uwarunkowania stylu życia i stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym”*, wydanym przez Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, Lublin 2024 (wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt. 2 lit. a, wskazanej wcześniej ustawy), ISBN 978-83-67881-66-1. Recenzentami w.w. monografii były dr hab. Krystyna Górniak, prof. AWF oraz dr hab. n. o zdr. Joanna Woźniak-Holecka.

Styl życia jednostki w największym stopniu warunkuje jej stan zdrowia, choć dla osteoporozy jego wpływ jest nieco niższy niż dla innych niezakaźnych chorób przewlekłych. W przypadku dzieci w wieku wczesnoszkolnym najważniejszymi składowymi stylu życia są zachowania związane ze sposobem żywienia i aktywnością fizyczną, a także sen. Biorąc pod uwagę, że mogą być one ze sobą wzajemnie

powiązane, potęgując wpływ na zdrowie, powinny być rozpatrywane łącznie a nie jako odrębne elementy. Dlatego ważne jest badanie i analizowanie modeli stylu życia w różnych grupach populacyjnych, w tym w dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Takich badań podejmowanych wśród polskich dzieci w tym okresie brakuje, co też potwierdzam na podstawie przeglądu literatury z wykorzystaniem baz publikacji, takich jak: Coogole Scholar, Scopus, PubMed. Ta informacja jest pierwszą, wskazującą na zasadność przeprowadzenia badań określonych osiągnięciem naukowym. Ponadto dane epidemiologiczne informują o wysokich (i jednych z najwyższych w Europie) wskaźnikach występowania otyłości wśród polskich dzieci. Innym problemem zdrowotnym, uznawanym również za epidemię dzisiejszych czasów stanowi osteoporoza. Początku obu jednostek chorobowych upatruje się już w dzieciństwie i adolescencji, stąd należy już w tym okresie identyfikować grupy ryzyka, stosując odpowiednie metody badawcze, dostosowane do tej populacji. Ta informacja jest drugą, wskazującą na zasadność oceny wskaźników nadwagi, w tym otyłości (centyl BMI) oraz pomiaru gęstości tkanki kostnej (metoda QUS). Należy także zaznaczyć, że niezależnie od dostępności danych badawczych na temat stylów życia i ich uwarunkowań oraz stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym (których ilość jest ciągle niewystarczająca), badania tego typu powinny być prowadzone regularnie ze względu na ich ciągłą zmianę wynikającą z upływu czasu, cykli życia oraz zmieniających się uwarunkowań. Moim zdaniem ta informacja jest trzecią wskazującą na zasadność przeprowadzonych badań przez Habilitantkę.

Celem głównym badania stanowiącego osiągnięcie naukowe była identyfikacja modeli stylu życia dzieci w wieku wczesnoszkolnym i ich uwarunkowań. Dodatkowym celem było określenie determinant występowania zaburzeń wybranych markerów stanu odżywienia, tj. nadmiernej masy ciała oraz obniżonej gęstości tkanki kostnej w badanej grupie dzieci.

Badanie to pozwoliło na weryfikację hipotezy głównej oraz hipotez szczegółowych, o których będzie mowa podczas omówienia wyników badania.

Z informacji zapisanych w monografii oraz w autoreferacie wynika, że badanie przeprowadzono w grupie uczniów klas drugich i trzecich szkół podstawowych z województwa mazowieckiego. Dzieci pochodziły z trzech środowisk, tj. wielkomiejskiego (Warszawy), małomiasteczkowego i wiejskiego. Dobór próby obejmował 16 szkół; po uzyskaniu zgody dyrektorów tych szkół badanie przeprowadzono w 12 szkołach. Jak informuje Habilitantka w swojej pracy „dobór próby był wygodny, m.in. ze względu na lokalizację”. Budzi to pewne wątpliwości, pomimo, że taki dobór próby badawczej jest dopuszczalny. Habilitantka często wskazuje w swojej monografii, że wyniki badania nieco odbiegają od wyników międzynarodowego badania COSI, w którym zebrano również dane w grupie Polskich dzieci, a także innych polskich badań. Nie ma w tym nic zaskakującego, że wyniki są nieco odmienne, co może wynikać z różnic w zastosowanych metodach badania;

różnic socjo-demograficznych w grupach populacyjnych dzieci poddanych badaniu; czy też zmian w zachowaniach w czasie, ale w celu zwiększenia trafności i rzetelności danych, metody doboru próby powinny maksymalizować reprezentatywność próby. Oczywiście, nie zawsze badacz ma możliwość przeprowadzenia badania w ogólnopolskiej próbie reprezentatywnej, ze względu na różne ograniczenia, np. finansowe, ale w przypadku niniejszego badania należało zastosować wielowarstwowy dorób próby, tj. spośród wszystkich powiatów województwa mazowieckiego należało wybrać szkoły podstawowe w drodze losowania prostego, oczywiście proporcjonalnie w stosunku do liczby szkół w powiatach (wykaz szkół na podstawie danych GUS lub Systemu Informacji Oświatowej). Ogólna liczba wylosowanych szkół powinna odpowiadać statystycznej wielkości próby, zakładając średnią liczbę uczniów klas II i III w każdej szkole. Spośród wylosowanych szkół, po uzyskaniu zgód dyrektorów na badanie, należało w drodze losowania prostego, wybrać oddziały klas II i III (pod warunkiem, że tych oddziałów jest więcej niż po jednym dla każdego oddziału klasy II i III), a następnie w sposób arbitralny przeprowadzić badanie wśród uczniów i rodziców tych oddziałów, po uzyskaniu świadomej zgody. Reasumując, taki sposób doboru próby zwiększył by reprezentatywność próby badawczej, co nie oznacza, że wybrana przez Habilitantkę metoda doboru próby w sposób niedopuszczalny ogranicza jakość przeprowadzonego badania.

Badanie zostało przeprowadzone zgodnie z zasadami etyki badań naukowych. Habilitantka przed przystąpieniem do badania dzieci i ich rodziców uzyskała zgodę Komisji Etyki Badań Naukowych z Udziałem Ludzi działającej przy Wydziale Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW (uchwała nr 37/2018 z dnia 22.01.2019 r.), oraz świadomą zgodę rodziców na przeprowadzenie badania wśród ich dzieci.

Na pochwałę zasługuje fakt, że Habilitantka w sposób przemyślany przygotowała narzędzia badawcze, ograniczając ich wielkość, dostosowując do możliwości poznawczych dzieci i ich rodziców oraz nadzorując przebieg badań ankietowych we współpracy z dyrektorami i nauczycielami szkół. Ponadto wykonały pomiary antropometryczne, w tym pomiary gęstości tkanki kostnej zgodnie z zasadami metodycznymi i bezpieczeństwa. Do oceny cech stylu życia dzieci Habilitantka zastosowała walidowany kwestionariusz opracowany w ramach ogólnopolskiego badania dzieci w wieku od 6 do 10 lat „ABC Zdrowego Żywienia”. Niemniej jednak jak informuje Habilitantka kwestionariusz został uzupełniony o kilka dodatkowych pytań. Ponadto Habilitantka, na podstawie autorskiej ankiety zebrała pozostałe dane opisujące czynniki związane ze stylem życia dziecka, występowania nadmiernej masy ciała oraz obniżonej gęstości kości, dotyczące cech socjo-ekonomicznych (w grupie rodziców) oraz preferencji w zakresie spożycia wybranych warzyw i owoców (w grupie dzieci). Pomijając fakt, że niektórzy autorzy badań zalecają walidację narzędzi pomiarowych w badaniach ankietowych w każdej grupie badawczej z osobna, w której będzie

prorowadzone badania, to należało w ramach badań wstępnych dokonać co najmniej oceny trafności i rzetelności skal pomiarowych np. częstości spożycia wybranych grup żywności, z wykorzystaniem odpowiednich testów statystycznych, np. wskaźnik alfa-Cronbacha, wskaźnik alfa-Krippendorfa, itp. Informacji na ten temat nie znalazłem w pracy. Dane antropometryczne zebrano stosując standardowe procedury. Dane dotyczące gęstości kości zebrano metodą QUS. W mojej ocenie pomiar gęstości kości u dzieci w wieku wczesnoszkolnym z wykorzystaniem bezpiecznej metody pomiarowej, którą zastosowała Habilitantka; oraz porównanie parametrów gęstości kości u dzieci z cechami ich stylu życia, preferencji w zakresie spożycia warzyw i owoców, wiedzy żywieniowej rodziców oraz ich cech socjoekonomicznych ma charakter nowatorski w tej pracy. Świadczą o tym: brak wystarczających danych badawczych na ten temat nie tylko w Polsce ale również na Świecie oraz dobór metody badawczej. Pomimo, że wystandaryzowaną i powszechnie wykorzystywaną metodą pomiaru gęstości kości jest metoda DEXA, to ze względu na jej ograniczenia, byłoby mało prawdopodobne, aby można było ją wykorzystać w badaniach wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym, zwłaszcza w warunkach pozaklinicznych. Habilitantka znalazła alternatywną, bezpieczną i szybką metodę pomiarową w postaci ilościowej metody ultradźwiękowej (QUS). Pomimo, że zastosowana metoda wykorzystywana jest przeważnie w badaniach przesiewowych, to zgodnie z dotychczasowymi wynikami badań pozwala na rzetelne i powtarzalnie zebranie danych pod warunkiem wykonania badania zgodnie z reżimem procedury pomiarowej, którą też Habilitantka zastosowała.

Z analizy pracy wynika, że badanie zostało przeprowadzone w dwóch okresach, tj. przed Pandemią Covid-19 (rok szkolny 2019/2020) oraz jak wnioskuję w jej trakcie (rok szkolny 2021/2022; zgodnie z informacją serwisów rządowych stan zagrożenia epidemiologicznego wirusem SARS-CoV-2 zniesiono 1 lipca 2023 r.). W sposób całkowicie słuszny Habilitantka porównała zebrane dane badawcze z tych dwóch okresów i poinformowała, że ze względu na brak różnic istotnych statystycznie pomiędzy tymi okresami, bazy danych zostały połączone i poddane łącznej analizie. Niestety nie znalazłem, żadnych informacji w pracy, jaki test statystyczny został zastosowany w celu tej oceny.

W ramach oceny stylu życia dzieci, habilitantka zebrała dane dotyczące zachowań żywieniowych, aktywności fizycznej (w szkole i w czasie wolnym) oraz zachowań sedenteryjnych w postaci tak zwanego „czasu ekranowego”, czyli czasu spędzonego przed ekranem telewizora, komputera, tabletu i smartfona. Pomimo, że Habilitantka, w oparciu o literaturę wyjaśniła powód wykorzystania w badaniu tych cech stylu życia, to również w oparciu o literaturę zaznaczyła, że w przypadku dzieci wczesnoszkolnych najważniejszymi składowymi stylu życia są nie tylko zachowania żywieniowe i aktywność fizyczna, ale także sen. W odniesieniu do tej informacji i tych zastosowanych w badaniu, wydaje się, że dopełnieniem tego badania byłaby ocena czasu i jakości snu dzieci. W mojej ocenie, to drobne uchybienie w żaden sposób nie

obniża jakości niniejszego badania. Habilitantka zebrała również inne dane, których słuszność również potwierdziła literaturą, a które miały istotne znaczenie w warunkowaniu lub były konsekwencją stylu życia dzieci. Oceniono: 1/ parametry rozmiarów ciała (masa ciała, wysokość ciała) i obliczonych na ich podstawie wartości centyli BMI, korzystając z kalkulatora OLAF oraz ocena nadmiernej masy ciała, w tym otyłości w oparciu o kryteria WHO; 2/ parametry obwodu tali i wysokości ciała w celu obliczenia wskaźnika WHtR oceniającego występowanie otyłości brzusznej w oparciu o najnowsze kryteria interpretacji, uwzględniające płeć i wiek; 3/ parametry prędkości rozchodzenia się fali ultradźwiękowej z wykorzystaniem metody QUS w celu oceny gęstości tkanki kostnej ręki niedominującej oraz obliczonego na tej podstawie wskaźnika Z-score i punktu odcięcia dla obniżonej gęstości kości; 4/ cechy socjo-ekonomiczne rodziny (miejsce zamieszkania, ocenę sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, wykształcenie rodzica); 5/ subiektywną ocenę sposobu żywienia rodzica; 6/ wiedzę żywieniową rodziców; 6/ preferencje dzieci wobec wybranych warzyw i owoców. Zebrane dane metodami statystycznymi zostały zredukowane lub pokategoryzowane w nowe zmienne jakościowe, niezbędne do właściwej lub dodatkowej interpretacji danych. Na uwagę zasługuje fakt, że w ramach badania zachowań żywieniowych, z całą pewnością w celu zwiększenia możliwości interpretacji danych świadczących o jakości diety badanych dzieci, Habilitantka dokonała oceny nie tylko częstości spożycia korzystnych i niekorzystnych żywieniowych produktów żywnościowych, ale także obliczyła wskaźniki jakości diety, tj. indeks prozdrowotnej diety (pHDI), indeks niezdrowej diety (nHDI) oraz indeks ogólnej jakości diety (DQI), przy czym do obliczenia niniejszych wskaźników wykorzystwała wcześniej stosowaną procedurę dotyczącą kwestionariusza KomPAN.

Analizę statystyczną przeprowadzono z wykorzystaniem programu Statistica PL. V13.0. W analizie danych zastosowano analizy opisowe; podstawowe stosując testy nieparametryczne, korelacje; ale także wielowymiarowe, np. analizę skupień do identyfikacji modeli stylu życia dzieci, analizę regresji logistycznej do oceny związku nadmiernej masy ciała, także obniżonej gęstości kości oraz różnych ich uwarunkowań. Zastosowano także wielowymiarową analizę korespondencji (MCA) w celu prostego i intuicyjnego wnioskowania o powiązaniach zachodzących między kategoriami zmiennych jakościowych. W przypadku tej pracy do oceny związku między wiedzą żywieniową i cechami socjo-ekonomicznymi rodziców, a także modeli stylu życia dzieci oraz cechami socjo-ekonomicznymi, wiedzą żywieniową i samooceną wiedzy żywieniowej rodziców. Wprawdzie wizualizacja wykresu analizy MCA pozwala na prostą i intuicyjną ocenę związku między cechami analizując skupienie zmiennych niezależnych w pobliżu zmiennych zależnych, to jednak w mojej ocenie, w celu rzeczywistej identyfikacji związku między zmiennymi zależnymi i niezależnymi należało dokonać analizy hierarchicznej klasyfikacji zmiennych metodą Warda. Nie zidentyfikowałem zastosowania w trakcie analizy MCA tej metody, chyba, że Habilitantka zastosowała inną metodą oceny związku między zmiennymi zależnymi i

niezależnym, której też nie zidentyfikowałem. Na uwagę natomiast zasługuje zastosowanie przez Habilitantkę metody drzew klasyfikacyjnych (C&RT). Habilitantka podjęła próbę oceny związku między gęstością tkanki kostnej dzieci oraz cechami socjo-ekonomicznymi dzieci i rodziców, częstością dziennego spożycia poszczególnych grup żywności dzieci, zaleceniami spożycia wybranych grup żywności wśród dzieci, pomijaniem wybranych posiłków wśród dzieci, wskaźnikami jakości diety dzieci, oceną sposobu żywienia dziecka i rodzica, aktywnością fizyczną i czasem ekranowym dzieci, oceną wiedzy żywieniowej rodziców, oceną masy ciała i występowaniem otyłości brzusznej wśród dzieci, a także modelami stylu życia dzieci. Okazało się, że bardzo niewiele zmiennych niezależnych miało wpływ na zróżnicowanie gęstości tkanki kostnej badanych dzieci. Podstawowym determinantem różnicującym gęstość tkanki kostnej okazała się aktywność fizyczna; ponadto „zdrowa” ogólna jakość diety (DQI) ale dopiero w najwyższym tercylu gęstości tkanki kostnej oraz spożycie napojów słodzonych ale na poziomie tendencji. Wyniki te nie są zaskoczeniem, ponieważ można przypuszczać, że na gęstość tkanki kostnej dzieci w wieku wczesnoszkolnym większy wpływ ma czynnik genetyczny, a także aktywność fizyczna, niż zachowania żywieniowe, czynniki socjo-ekonomiczne, czy też wiedza żywieniowa rodziców. Ponadto, w badaniach obserwuje się większy wpływ czynników żywieniowych na szczytową masę kostną, którą uzyskuje się w wieku dorosłym oraz w dłuższej perspektywie czasowej. Niemniej jednak Habilitantka, podjęła próbę dalszego poszukiwania czynników różnicujących gęstość tkanki kostnej badanych dzieci i w tej sytuacji zastosowała metodę drzew klasyfikacyjnych, która wskazała na związek z kolejnymi czynnikami. W tej analizie wskazano na większe prawdopodobieństwo występowania obniżonej gęstości tkanki kostnej w przypadku „rzadkiego” spożycia produktów mlecznych, a przy tym ryzyko było większe jeśli dzieci charakteryzowały się niskim wskaźnikiem masy ciała. Z kolei wśród dzieci spożywających większe ilości produktów mlecznych ryzyko obniżonej gęstości tkanki kostnej wzrastało przy dużej częstości spożycia napojów słodzonych.

Po przeprowadzeniu analizy statystycznej Habilitantka uzyskała wiele zróżnicowanych wyników, przy czym głównymi zmiennymi zależnymi były: modele stylu życia, nadmierna masa ciała, w tym otyłość dzieci oraz gęstość tkanki kostnej z uwzględnieniem obniżonej jej gęstości. Te dwie ostatnie zmienne były również zmiennymi niezależnymi warunkującymi modele stylu życia. Pozostałe badane czynniki były zazwyczaj traktowane jako zmienne niezależne. Osobiście jestem pod wrażeniem uzyskanych wyników, ich poznawczego i aplikacyjnego charakteru, ale co ważne z punktu widzenia statystycznego, dużej zbieżności między zastosowanymi testami statystycznymi oraz oczekiwanymi zależnościami.

W odniesieniu do wybranych elementów stylu życia badanej grupy wykazano, że dzieci w wieku od 7 do 9 lat stosunkowo rzadko spożywały żywność niepolecaną, ale jednocześnie zbyt rzadko w ich dietach pojawiały się rekomendowane grupy

żywności. Nieznacznie lepszą jakością diety charakteryzowały się dziewczynki (dotyczyło to głównie częstości spożycia owoców, produktów mlecznych, a także wskaźników diety pHDI i DQI). W ocenie Habilitantki wyniki te potwierdziły 1. hipotezę szczegółową. Ponadto wykazano, że duża aktywność fizyczna dotyczyła zaledwie 35% dzieci, częściej chłopców niż dziewczynek. Jednocześnie około 30% dzieci, przed ekranem urządzeń elektronicznych spędzało od 2 do 4 godzin, a pojedyncze osoby powyżej 4 godzin, czyli więcej niż w zaleceniach. Moim zdaniem te dane tylko częściowo mogą potwierdzić 1. Hipotezę szczegółową, która brzmi: „Prozdrowotny styl życia obejmuje różne zachowania sprzyjające zdrowiu, zarówno żywieniowe, w tym zgodną z zaleceniami częstotliwość spożywania żywności o atrybutach prozdrowotnych, jak i związane z odpowiednią aktywnością fizyczną, a także krótki czas ekranowy, przy jednocześnie rzadziej występujących niezdrowych zachowaniach”. W mojej ocenie trudno odnieść się do zaproponowanej hipotezy, ze względu na jej treść, która nie dotyczy potencjalnych cech stylu życia dzieci, a jedynie w sposób ogólny opisuje cech prozdrowotnego stylu życia.

W odniesieniu do oceny występowania nadmiernej masy ciała i jej uwarunkowań, wykazano na podstawie wartości centyli BMI, że 22,3% dziewcząt i 20,9% chłopców charakteryzowało się zawyżoną masą ciała, w tym 7,7% dziewcząt i 8,3% chłopców charakteryzowało się otyłością. Stwierdzono wyższe spożycie warzyw u dzieci z prawidłową masą ciała niż z nadmierną i odwrotnie w przypadku spożycia napojów słodzonych. Ryby i owoce częściej spożywały dzieci z prawidłową masą ciała, ale była to różnica na poziomie tendencji. Mała aktywność fizyczna, niższy niż wyższy poziom wykształcenia rodziców, zamieszkanie w środowisku wiejskim oraz negatywna samoocena sposobu żywienia rodziców były powodem występowania u dzieci nadwagi i otyłości. W znacznej części ten wynik potwierdziła analiza regresji logistycznej. Ponadto w tej analizie wykazano na większe znaczenie aktywności fizycznej niż diety dla występowania nadwagi i otyłości wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym, co nie było zaskoczeniem, ale bardzo ciekawym wynikiem. Uzyskane wyniki w opinii Habilitantki, jak również w mojej pozwoliły na częściową pozytywną weryfikację 2. hipotezy szczegółowej, która brzmi: „Nadmierna masa ciała u dzieci w wieku wczesnoszkolnym jest determinowana zbyt dużą częstotliwością spożycia żywności dyskrecjonalnej oraz siedzącym trybem życia”. W badaniu nie wykazano istotnie statystycznego zróżnicowania częstości spożycia żywności dyskrecjonalnej pomiędzy grupami dzieci o różnej masie ciała, prawdopodobnie ze względu a relatywnie niską częstość spożycia żywności typu fast food, słodczy i napojów słodzonych w badanej populacji dzieci.

W odniesieniu do oceny gęstości tkanki kostnej i jej uwarunkowań, wykazano obniżoną gęstość kości na podstawie pomiaru QUS u 8% badanej populacji, bez względu na płeć. Miejsce zamieszkania, wykształcenie rodzica, także sytuacja finansowa gospodarstwa domowego nie różnicowały grup dzieci z prawidłową i obniżoną gęstością kości.

Podstawowym determinantem okazała się aktywność fizyczna, na poziomie tendencji spożycie napojów słodzonych, a po uwzględnieniu analizy eksploracyjnej C&RT, również spożycie produktów mlecznych. Więcej informacji na temat tych zależności zamieściłem w akapicie dotyczącym oceny zastosowanych metod statystycznych. W opinii Habilitantki uzyskane wyniki nie pozwoliły na pozytywną weryfikację 3. hipotezy szczegółowej o treści: „Występowanie u dzieci obniżonej gęstości tkanki kostnej, mierzonej metodą ultrasonograficzną, zależą od zachowań żywieniowych i aktywności fizycznej dziecka”. Ta opinia jest nieco zaskakująca, ponieważ wydaje się, że częściowo hipoteza 3 została pozytywnie zweryfikowana po uwzględnieniu zróżnicowania gęstości tkanki kostnej ze względu na poziom aktywności fizycznej. Dla analizowanych zmiennych socjo-ekonomicznych oraz wiedzy żywieniowej rodziców nie wykazano żadnych istotnych statystycznie zależności z gęstością tkanki kostnej dzieci mierzoną QUS. W związku powyższym 4. hipoteza badawcza, w aspekcie oceny statusu tkanki kostnej jako elementu stanu odżywienia dziecka, nie została potwierdzona, której teś jest następująca „Wykształcenie rodzica, sytuacja ekonomiczna i miejsce zamieszkania rodziny wpływają na styl życia oraz stan odżywienia dziecka”.

Na podstawie analizy zachowań żywieniowych, aktywności fizycznej i czasu „ekranowego” wyodrębniono trzy modele stylu życia, w tym jeden „zdrowy”, nazwany „zdrowo-aktywnie” (model I), jeden „niezdrowy”, nazwany „niezdrowo-biernie” (model III) i jeden „mieszany”, określony jako „niezdrowo-aktywnie” (model II). Najlepiej modele różnicowało i charakteryzowało pięć zmiennych: trzy związane z zachowaniami żywieniowymi tj. częstością spożycia warzyw, owoców i napojów słodzonych oraz aktywność fizyczna w czasie wolnym i tzw. „czas ekranowy”. Ponadto w modelu I w odróżnieniu od pozostałych modeli wartość indeksu DQI, spożycie I śniadania, posiłku w szkole, suplementacja witaminy D wskazywały na dietę „zdrową”. Także wiedza żywieniowa i samoocena tej wiedzy były wyższe w modelu I niż w pozostałych. W tym modelu więcej dzieci było ze środowiska wielkomiejskiego, miało rodziców z wyższym wykształceniem, z wysoką oceną sytuacji finansowej gospodarstwa wiejskiego. Analiza MCA potwierdziła (pod warunkiem obiektywnej oceny związku między zmiennymi – brak klasyfikacji zmiennych metodą Warda), że model I korespondował z wykształceniem wyższym rodzica, wyższym jego poziomem wiedzy żywieniowej oraz zamieszkaniem w dużym mieście (Warszawa). Natomiast model III korespondował z zamieszkaniem na wsi lub w miasteczku, wykształceniem podstawowym, zasadniczym zawodowym lub średnim rodzica, a także niewystarczającym poziomem wiedzy żywieniowej rodzica. W tym miejscu należy zaznaczyć że w modelu II i III cechy związane z zachowaniami żywieniowymi, wiedzą żywieniową rodziców i ich sytuacją socjo-ekonomiczną były odmienne od tych w modelu I. W opinii Habilitantki, jak również w mojej, niniejsze wyniki potwierdziły sformułowaną w pracy hipotezę główną, która brzmi: „Styl życia dzieci w wielu wczesnoszkolnym charakteryzuje się licznymi nieprawidłowościami,

dotyczącymi zarówno zachowań żywieniowych czy aktywności fizycznej, jak i czasu spędzonego przed ekranem urządzeń elektronicznych, można jednak wyodrębnić pewne modele stylu życia klasyfikowane jako „prozdrowotne”, „antyzdrowotne” lub „mieszane”, które uwarunkowane są licznymi czynnikami, m.in. socjoekonomicznymi oraz wiedzą żywieniową rodziców”. W odniesieniu do wyodrębnionych modeli stylu życia dzieci w wieku wczesnoszkolnym – w mojej osobistej opinii – najciekawszym wynikiem był związek tych modeli ze wskaźnikami masy ciała (centyl BMI) oraz parametrami gęstości tkanki kostnej. Wykazano, że najwyższą przeciętną wartość centyla BMI odnotowano w skupieniu III, a najniższą w I; w skupieniu II wartość centyla BMI nie różniła się istotnie statystycznie od pozostałych skupień. W skupieniu III również odsetek dzieci z nadwagą i otyłością, także z otyłością brzuszną był najwyższy. Poszczególne skupienia nie różniły się pod względem parametrów związanych z gęstością tkanki kostnej. Potencjalne powody takiego wyniku próbowałem uzasadnić podczas oceny zastosowanych w badaniu metod statystycznych.

W odniesieniu do najważniejszych wyników badania uzyskanych przez Habilitantkę, ważnym wnioskiem aplikacyjnym jest rekomendacja prowadzenia edukacji żywieniowej zmierzającej do poprawy zachowań żywieniowych, w tym obniżenia spożycia napojów słodzonych, a zwiększenia spożycia warzyw i owoców oraz zwiększenia aktywności fizycznej, która powinna być prowadzona, zarówno wśród dzieci, jak i ich rodziców, szczególnie tych z niższym wykształceniem, zamieszkujących środowisko wiejskie i małomiasteczkowe.

Reasumując, pomimo drobnych uwag, uważam, że osiągnięcie naukowe dr inż. Marty Iwony Jeruszki-Bielak składające się z monografii naukowej pt. *„Uwarunkowania stylu życia i stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym”* jest opracowaniem spójnym, obejmującym aktualne i ważne zagadnienia dotyczące zachowań żywieniowych, aktywności fizycznej, zachowań dyskrecyjnych i stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Przeprowadzone przez Habilitantkę badanie cechuje się wartością poznawczą, ma charakter zarówno naukowy, jak też aplikacyjny. Habilitantka wykazała się zdolnością do planowania i przeprowadzenia badań, analizy wyników, ich interpretacji i dyskusji. Na podkreślenie zasługuje zdolność Habilitantki do nawiązywania współpracy z otoczeniem społecznym, szczególnie z dyrektorami szkół, rodzicami, a także, co ważne, z dziećmi. **Uważam, że przedstawiona do recenzji monografia naukowa spełnia ustawowy warunek stawiany kandydatom ubiegającym się o stopień naukowy doktora habilitowanego.**

3. Analiza i ocena całościowego dorobku naukowego i aktywności naukowej Habilitantki, w tym ocena istotnej aktywności naukowej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Z przedstawionej do recenzji dokumentacji wynika, że dorobek publikacyjny dr inż. Marty Iwony Jeruszki-Bielak obejmuje łącznie 48 pozycji (wraz z monografią przedstawioną do recenzji), w tym 39 artykułów w czasopismach naukowych, 1 monografia naukowa, 8 rozdziałów w monografiach naukowych. 29 publikacji znajduje się w czasopismach naukowych z listy JCR; 10 publikacji w czasopismach naukowych spoza listy JCR. Na uwagę zasługuje fakt, że Habilitantka przed uzyskaniem stopnia doktora opublikowała łącznie 11 publikacji, w tym 3 z listy JCR, natomiast po uzyskaniu stopnia doktora 37 publikacji (łącznie z przedstawioną do recenzji monografią), w tym 25 z listy JCR. Potwierdzeniem znaczącego wzrostu dorobku publikacyjnego Habilitantki po uzyskaniu stopnia doktora są parametry naukometryczne. Według tych parametrów Habilitantka uzyskała łącznie 87 pkt. MNiSW/MEiN i 2,793 IF przed uzyskaniem stopnia doktora oraz 2627 pkt. MNiSW/MEiN i 115,063 IF po uzyskaniu stopnia doktora. Ostatecznie dorobek naukowy Habilitantki w momencie złożenia do recenzji dokumentacji charakteryzował się sumarycznym IF wynoszącym 117,856; 2714 pkt. MNiSW/MEiN; liczbą cytowani w bazie Web of Science wynoszącą 1043 (1029 bez autocytowań); liczbą cytowani wg bazy Scopus wynoszącą 1179 (1169 bez autocytowań); Indeksem Hirscha wynoszącym 11 według bazy Web of Science oraz 12 według bazy Scopus (stan dla obu baz na dzień 09.05.2025).

Zaprezentowane dane naukometryczne Kandydatki ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego są, w mojej opinii, satysfakcjonujące do przeprowadzenia postępowania awansowego. Dorobek publikacyjny charakteryzuje się wysokimi wskaźnikami naukometrycznymi. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż po uzyskaniu stopnia naukowego doktora widać bardzo intensywny rozwój naukowy dr inż. Marty Iwony Jeruszki-Bielak oraz jej działalność badawczą i naukową oraz wyraźny progres w ilości opublikowanych artykułów w czasopismach z listy JCR w ostatnich latach. Systematyczny rozwój naukowy Habilitantki został zauważony, doceniony i potwierdzony licznymi nagrodami JM Retora SGGW w latach 2008-2023 (8 nagród indywidualnych lub zespołowych).

Istotna aktywność naukowa w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, to kolejny wymóg stawiany Kandydatom ubiegającym się o stopień naukowy doktora habilitowanego według aktualnie obowiązującej Ustawy. Z przedstawionej do recenzji dokumentacji wynika, że Habilitantka w okresie od stycznia do czerwca 2013 roku odbyła 5. miesięczny staż naukowy w University of British Columbia (Vancouver, Kanada) uzyskując stypendium naukowe Dekeban w kilkuetapowym procesie rekrutacji. Habilitantka podczas stażu

gle

prowadziła badania dotyczące stanu odżywienia witaminą B₁₂ u młodych kobiet oraz kobiet w ciąży. Odbyla także tygodniowy wyjazd studyjny w University of Surrey (Guildford, Wielka Brytania) w okresie 07-14.11.2011 roku, uzyskując grant na wyjazd w ramach europejskiego projektu EURRECA (EURRECA Staff Exchange Grant). Podczas tego wyjazdu pogłębiła wiedzę w zakresie analizy danych jakościowych, głównie analizy tematycznej. W latach 2000-2002 brała udział w międzynarodowym projekcie badawczym realizowanym w ramach 5. Programu Ramowego UE, „Health-Sense: Healthy ageing – how changes in sensory physiology, sensory psychology and socio-cognitive factors influence food choice”. W tym projekcie Habilitantka pełniła funkcję wykonawcy, a w projekcie uczestniczyły łącznie 24 jednostki naukowe z 10 krajów europejskich, w tym z Polski. Habilitantka uczestniczyła również w międzynarodowym projekcie badawczym realizowanym w latach 2007-2012 w ramach 6. Programu Ramowego UE, EURRECA: „Harmonizing nutrient recommendations across Europe with special Focus on vulnerable groups and consumer understanding – Network of Excellence”. Była wykonawcą trzech pakietów zadań. Nawiązała współpracę z ośrodkiem University of Surrey (Guildford, Wielka Brytania), także z department for Food Safety Analyses, National Institute of Public Health (Praga, Czeska Republika). W kolejnych latach, tj. 2012-2016 Habilitantka była zaangażowana w realizację międzynarodowego projektu badawczego w ramach 7. Programu Ramowego UE, NU-AGE: „New dietary strategies addressing the specific needs of elderly population for a healthy ageing in Europe”. Była wykonawcą dwóch pakietów zadań realizowanych w polskim ośrodku. Współpracowała z Department of Experimental, Diagnostic and Specialty Medicine, University of Bologna (Bologna, Włochy) oraz z Division of Human Nutrition and Health, Wageningen University and Research (Wageningen, Niderlandy). W okresie 2017-2019 Habilitantka brała udział w pracach grupy roboczej Federation of European Nutrition Societies (FENS) w Brukseli i Kopenhadze. Obecnie, tj. w kadencji 2024-2027, jako członek grupy roboczej FENS „Task Force Eastern Europe Networking Country”, Habilitantka bierze aktywny udział w pracach badawczo-naukowych, współpracując między innymi z przedstawicielkami z Serbii i Północnej Macedonii. Habilitantka na przestrzeni ostatnich 25 lat również aktywnie współpracowała z wieloma krajowymi instytucjami naukowymi realizując badania i uczestnicząc w projektach badawczo-edukacyjnych. Na uwagę zasługuje współpraca w ramach projektu „Health-Sense” z pracownikami naukowymi z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN. Także w trzech edycjach ogólnopolskiego projektu badawczo-edukacyjnego „ABC Zdrowego Żywienia”, finansowanego ze środków Fundacji Carrefour. W ramach tego projektu Habilitantka współpracowała z ośmioma ośrodkami naukowymi w Polsce.

Istotna aktywność naukowa Habilitantki w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej, szczególnie zagranicznej potwierdzona została licznymi publikacjami naukowymi. Z przedstawionych materiałów do recenzji wynika, że Habilitantka w ramach współpracy zagranicznej i polskiej zrealizowała liczne badania i działania

edukacyjne, zarówno w ramach funkcji wykonawcy, jak również w ramach współpracy z licznymi naukowcami w Polsce, a w szczególności na Świecie. Tym sposobem jest współautorem 19 publikacji naukowych wynikających z tej współpracy. Wszystkie badania w których uczestniczyła Habilitantka, miały różny charakter i różne znaczenie naukowe, ale wszystkie z nich oscylowały w ramach Nauki o Żywieniu Człowieka lub Nauk o Żywności. Co ważne współpraca z krajowymi ośrodkami naukowymi dotyczyła realizacji projektów badawczych lub badawczo-edukacyjnych, które dotyczyły Żywienia osób starszych lub dzieci. W mojej ocenie działalność naukowa Habilitantki w trzech edycjach ogólnopolskiego projektu badawczo-edukacyjnego „ABC Zdrowego Żywienia”, w którym główny nurt badawczo-edukacyjny dotyczył dzieci, mogła w znacznym stopniu przyczynić się do wzrostu zainteresowań, których konsekwencją jest przedstawione do recenzji osiągnięcie naukowe.

Po przeanalizowaniu dorobku naukowego oraz działalności naukowej i współpracy z innymi ośrodkami naukowymi, stwierdzam, że Habilitantka wykazała się wysoką aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni/instytucji naukowej.

Podsumowując tą część mojej opinii, stwierdzam, że aktywność naukowa Habilitantki jest na poziomie bardzo dobrym, kwalifikującym do pozytywnej oceny w kontekście ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego.

4. Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej oraz popularyzującej naukę

Zgodnie z obowiązującą ustawą, Habilitantka ma wykazać odpowiedni dorobek naukowy, oceniany w kilku aspektach. Niemniej jednak, działalność dydaktyczna, organizacyjna oraz popularyzująca naukę pomaga w przedstawieniu pełniejszej charakterystyki sylwetki Kandydatki, co również przedstawiam poniżej.

Działalność dydaktyczna

Na podstawie przesłanej dokumentacji można stwierdzić, że dr inż. Marta Iwona Jeruszka-Bielak ma doświadczenie dydaktyczne i jest doświadczonym nauczycielem akademickim.

Od kwietnia 2000 roku jest pracownikiem Katedry Żywienia Człowieka Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, początkowo jako specjalista naukowo-techniczny (do czerwca 2003 r.), następnie jako asystent (do grudnia 2010 r.), a obecnie jako adiunkt. W okresie od 2014 do 2016 roku, ze względu na zatrudnienie w Urzędzie m.st. Warszawy, jako specjalisty ds. żywienia przy kampanii społecznej „Wiem, co jem” Habilitantka przebywała na urlopie. Kandydatka deklaruje, że od początku swojej pracy w Katedrze Żywienia Człowieka realizowała zajęcia dydaktyczne w pełnym wymiarze pensum, zgodnie z obowiązującymi przepisami SGGW w poszczególnych okresach pracy, także studiów doktoranckich. Zajęcia realizowała na kierunkach Wydziału Żywienia Człowieka (wcześniej Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji), tj. na kierunku Żywność Człowieka i Ocena Żywności, Dietetyka oraz

Gastronomia i Hotelarstwo. Obecnie prowadzi lub współprowadzi ćwiczenia i wykłady z Edukacji żywieniowej, Strategii poprawy żywienia populacji, Poradnictwa żywieniowego, Oceny żywienia, oraz Planowania żywienia w gastronomii. Ponadto dla studentów Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji, Wydziału Nauk o Żywności oraz Międzywydziałowego Studium Turystyki i Rekreacji prowadziła zajęcia z Podstaw żywienia człowieka, Żywienia człowieka, Biooceny w badaniach żywieniowych, Toksykologii żywności, Epidemiologii żywieniowej oraz Edukacji konsumenckiej i żywieniowej. Jest/była koordynatorką 7 przedmiotów (na różnych kierunkach i formach studiów). Habilitantka realizuje także zajęcia fakultatywne w języku angielskim z przedmiotu Nutrition and health dla studentów kierunku Żywność człowieka i ocena żywności oraz Dietetyki na II stopniu studiów stacjonarnych.

Uważam, że Habilitantka charakteryzuje się bogatym doświadczeniem dydaktycznym, które zasługuje na ocenę pozytywną.

Działalność organizacyjna

Poza działalnością naukową i dydaktyczną, Habilitantka charakteryzuje się także dużym zaangażowaniem organizacyjnym. Jej działalność dotyczyła członkostwa w Towarzystwach Naukowych, Komitetach organizacyjnych Konferencji, Olimpiadach, Projektach edukacyjnych, Komisjach uczelnianych.

Na szczególną uwagę zasługuje pełnienie różnych funkcji, w wielu kadencjach, w tym przewodniczenie Warszawskiemu Oddziałowi Polskiego Towarzystwa Nauk Żywieniowych (PTNŻ). Ponadto, pełnienie różnych funkcji w wielu Komitetach organizacyjnych Międzynarodowych i Krajowych Konferencji Naukowych, np. Międzynarodowych Konferencji Naukowych Polskiego Towarzystwa Nauk Żywieniowych, Fifth European Congress on Nutrition and Health in the Elderly People, XI Warszawskich Dni Nauki o Żywieniu Człowieka. Przewodniczyła, kierowała lub egzaminowała w ramach eliminacji okręgowych olimpiad lub konkursów, np. Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, Olimpiady Wiedzy o Żywieniu i Żywności oraz konkursu dla dzieci szkół podstawowych w ramach projektu „Junior-Edu-Żywność (JEŻ)”. Pełniła funkcje kierownika w projekcie „Organizacja specjalistycznych zajęć dla uczniów Zespołu Szkół Gastronomicznych im. Prof. E. Pijanowskiego w Warszawie” realizowanego w ramach projektu „Postaw na rozwój”. W ramach działalności na SGGW, Habilitantka pełniła funkcje członka Komisji ds. Absolwentów na kierunku Żywność człowieka i Ocena Żywności; członka Zespołu ds. Promocji w Instytucie Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW; członka Zespołu ds. Promocji Wydziału Żywności człowieka w Warszawie; a także pełniła funkcję opiekuna profesora wizytującego Claudii Angele z University of Vienna (Austria), w ramach projektu „Zintegrowany Program Rozwoju SGGW na Rzecz Rozwoju Regionalnego”

Moim zdaniem wysokie zaangażowanie Habilitantki w różnego rodzaju działalności organizacyjne zasługuje na pozytywną ocenę.

Działalność popularyzująca naukę

Z przedstawionej do recenzji dokumentacji wynika, że ważnym obszarem działalności w pracy Habilitantki jest popularyzowanie nauki wśród dzieci, młodzieży, ich rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół oraz personelu odpowiedzialnego za żywienie w placówkach oświatowych, a także wśród osób starszych.

Habilitantka brała udział w organizacji i prowadzeniu warsztatów naukowych dla dzieci w wielu 4-8 lat podczas Festiwalu Nauk w latach 2010-2012 oraz 2014. Wielokrotnie prowadziła zajęcia edukacyjne podczas dni SGGW (z przerwami w latach 2012-2023). Oprócz wyżej wymienionych cyklicznych imprez Habilitantka prowadziła również wiele inne różnorodnych zajęć, które można podzielić na 3 główne kategorie, tj.:

- 1/ Szkolenia dla personelu odpowiedzialnego za żywienie w szkołach w Warszawie;
- 2/ Warsztaty, m.in. dla młodzieży szkół średnich oraz osób starszych;
- 3/ Wykłady, m.in. dla dyrektorów przedszkoli i szkół podstawowych, personelu odpowiedzialnego za żywienie dzieci w szkołach; uczniów szkół gastronomicznych; dla słuchaczy Wszechnicy Żywniowej SGGW, podczas Międzynarodowych Targów Gastronomicznych, podczas Konferencji szkoleniowych oraz dla producentów pieczywa.

Szczególnie intensywne działania związane z popularyzacją nauki Habilitantka prowadziła w czasie pracy w Urzędzie m.st. Warszawy będąc na stanowisku ds. żywienia (październik 2014 – wrzesień 2016), które obejmowały m.in. prowadzenie warsztatów i szkoleń dla dyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych, uczniów i rodziców.

Habilitantka jest współautorką 4 publikacji dedykowanych osobom odpowiedzialnym za żywienie w placówkach oświatowych, mających na celu podnoszenie świadomości żywieniowej, promowanie zasad prawidłowego żywienia, a w ostatnim czasie podczas przygotowania posiłków zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju.

Habilitantka opracowała samodzielnie lub w zespole scenariusze zajęć dla dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli szkół podstawowych oraz osób starszych w ramach projektów: „ABC Zdrowego Żywienia” oraz „Junior-Edu-Żywienie (JEŻ)”. Współtworzyła także materiały edukacyjne z zakresu prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej dedykowane dzieciom i młodzieży, m.in. gry planszowe, karciane, filmiki edukacyjne, quizy, plakaty, itp.

Habilitantka wystąpiła także w kilku audycjach radiowych i telewizyjnych o zasięgu lokalnym i krajowym, m.in. w programach Polskiego Radia, Radia Campus, Radia Dla Ciebie oraz TVN24 Polska i Świat.

Bogate doświadczenie Habilitantki związane z popularyzacją nauki również zasługuje na szczególne uznanie.

Wniosek końcowy

Na podstawie analizy dorobku naukowego dr inż. Marty Iwony Jeruszki-Bielak, znacząco powiększonego po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, jak również analizy przedłożonej do recenzji monografii naukowej, stwierdzam, że dr inż. Marta Iwona Jeruszka-Bielak jest badaczką legitymującą się wartościowym i ukierunkowanym dorobkiem naukowo-badawczym w zakresie Nauk o Żywieniu Człowieka, zwłaszcza dotyczącym dzieci i ich rodziców. Monografia naukowa stanowiąca osiągnięcie naukowe pt. „*Uwarunkowania stylu życia i stanu odżywienia dzieci w wieku wczesnoszkolnym*” wnosi istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej technologia żywności i żywienia oraz posiada wartość naukową i aplikacyjną.

Działalność naukowa Habilitantki cechuje się istotnymi i oryginalnymi badaniami naukowymi, a analiza dorobku wskazuje, że jest Ona osobą przygotowaną do samodzielnej pracy naukowej. Dr inż. Marta Iwona Jeruszka-Bielak wykazuje również bogate doświadczenie w zakresie współpracy z innymi ośrodkami naukowymi w Polsce i na Świecie.

Zarówno przedstawione do oceny osiągnięcie naukowe, jak i pozostały dorobek dotyczący współpracy z innymi ośrodkami naukowymi oraz dydaktyczny, organizacyjny i popularyzujący naukę odpowiada warunkom określonym w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.) oraz jest zgodny z Uchwałą Nr 90-2022/2023 Senatu SGGW z dnia 26 czerwca 2023 roku w sprawie uchwalenia Regulaminów przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania doktora habilitowanego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. **Stąd też, wnoszę do Rady Naukowej Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie o dopuszczenie dr inż. Martę Iwonę Jeruszkę-Bielak do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.**

Z poważaniem

Dr hab. inż. Robert Gajda, prof. UPWr

Robert Gajole

R

(00)659007734886224245

(00)659007734886224245

2024

Biuo Obsługi Nauki
Szkoła Główna Gospodarstwa
Wiejskiego w Warszawie
ul. Miodowa 166
02-787 Warszawa

RPL/24483/2025 N
Data: 2025-09-15

